

Afspreken: van belangen naar gedragen keuzes

De afspreekfase vormt het moment waarop het gesprek beweging krijgt richting handelen. Deze fase volgt logisch op het uitspreken en bespreken en kent geen harde scheidslijn, maar wel een duidelijke verschuiving: van begrijpen en afwegen naar kiezen en verbinden. Een korte samenvatting van wat is besproken helpt om te checken of er voldoende helderheid is om verder te gaan.

De Aanspreekcirkel is juist ontstaan vanuit de constatering dat afspraken vaak te snel, te rationeel en zonder echte verbinding worden gemaakt. Wanneer gesprekken direct starten met wat iemand vindt of wil, zonder dat eerst is onderzocht wat er speelt en hoe dit voor de ander is, ontstaat afstand. Mensen voelen zich niet gehoord of serieus genomen, waardoor afspraken hun draagvlak verliezen en aanspreken later beladen wordt.

Hoe zit je erin?

De vraag “Hoe zit je erin?” markeert de overgang naar de afspreekfase. Deze vraag brengt samen wat eerder is uitgesproken en besproken en maakt zichtbaar of nieuwe inzichten hebben geleid tot een andere afweging. Het vraagt moed om standpunten bij te stellen en ruimte te geven aan wat gaandeweg duidelijk is geworden. Wanneer dit niet lukt, is dat een belangrijk signaal om terug te gaan naar uitspreken of bespreken.

De afspreekfase zoals bedoeld in de Aanspreekcirkel gaat uit van ruimte om te beïnvloeden en beïnvloed te worden. Verschillen in belangen, prioriteiten en tijdshorizon verdwijnen niet vanzelf. Door deze verschillen zorgvuldig te onderzoeken, ontstaat de mogelijkheid om tot keuzes en afspraken te komen die recht doen aan ieders grenzen en mogelijkheden.

Verbonden afspraken maken

Afspraken zijn geen eenrichtingsverkeer. Ze ontstaan in wederkerigheid: door rekening te houden met elkaar, iets voor elkaar over te hebben en helder te zijn over wat wel en niet haalbaar is. Verbinding is hierbij het fundament: begaan zijn met elkaar. Niet omdat iedereen hetzelfde wil, maar omdat iedereen zich gezien en betrokken voelt bij de gemaakte keuzes.

In deze fase worden oplossingsgerichte vragen gesteld, zonder terug te vallen in eerdere fasen:

- **Wat spreken we af?**
- **Wat heb je nodig?**
- **Wat ga je nu doen?**

De mate van concreetheid hangt af van de context. Soms vraagt dit om SMART-afspraken of heldere eerste stappen, soms om experimenteren en tussentijdse afstemming. Belangrijk is

dat ook expliciet wordt besproken wat nodig is om afspraken waar te maken – en dat hierover over en weer verantwoordelijkheid wordt genomen.

Basis voor aanspreken en leren

Goed gemaakte afspraken vormen de basis voor **waarderend aanspreken**. Niet als correctie, maar als gezamenlijk reflectiemoment: lukt het wat we hebben afgesproken, en zo niet, wat speelt er dan? De afsprekfase bereidt daarmee direct de volgende fase voor: **aanspreken**. Zo wordt de cirkel rond en ontstaat een continu leerproces waarin ontwikkelen vanzelfsprekend onderdeel is van samenwerken.